WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 10 lutego 2017 r.

ZP-KNPS.431.2.5.2017.TB

Pan
Sylwester Pajęcki
Dyrektor
Wrocławskiego Centrum Opieki
i Wychowania
Placówka nr 4

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 16 – 17 stycznia 2017 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. a i b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 575, ze zm.) kontrolerzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie: Tomasz Borecki – inspektor wojewódzki i Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym we Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania, ul. Lekcyjna 29, 51-169 Wrocław Placówka nr 4 przy ul. Kamieńskiego 253, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką".

Przedmiotem kontroli była ocena dokumentowania przez Placówkę pracy opiekuńczo - wychowawczej oraz zgodność zatrudniania pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 15 grudnia 2016 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2017 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 16 stycznia 2017 r. funkcję Dyrektora pełnił Pan Sylwester Pajęcki odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń składanych przez dyrektora Placówki i pracowników, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod nr 21. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie" lub „rozporządzeniu" należy przez

to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W toku prowadzonych czynności ustalono:

I. Przestrzeganie przepisu art. 101 ust. 2 ustawy dotyczącego funkcjonowania Placówki w oparciu o regulamin organizacyjny zgodny z przepisami prawa.

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania, ul. Lekcyjna 29, 51-169 Wrocław Placówka nr 4 z siedzibą przy ul. Kamieńskiego 253 działa w oparciu o Regulamin organizacyjny opracowany w dniu 23 września 2015 r. na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

(dowód: akta kontroli str. 14)

II. Przestrzeganie limitu miejsc w Placówce zgodnie z liczbą wskazaną w obowiązującej decyzji Wojewody Dolnośląskiego oraz w zezwoleniach wydanych na podstawie art. 95 ust. 3a ustawy.

Jednostka jest placówką opiekuńczo-wychowawczą łączącą zadania placówki typu socjalizacyjnego i typu interwencyjnego. Zapewnia miejsca dla 14 dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych i działa na podstawie decyzji nr PS-IS.9423.21.2014 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 27 lutego 2014 roku. Na dzień kontroli w ewidencji zapisanych było 10 dzieci, żaden podopieczny nie przebywał w Placówce na podstawie art. 95 ust. 3a ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 14,18 - 19)

III. Przestrzeganie przepisów § 2 ust. 1 i § 8 ust. 1 pkt 1 – 5 rozporządzenia dotyczącego trybu i sposobu kierowania dziecka do Placówki.

Analiza akt wykazała, że każdy wychowanek posiadał właściwe skierowanie wystawione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu oraz wymagany komplet dokumentów tj.: postanowienie sądu, odpis aktu urodzenia, dokumentację zdrowia w tym kartę szczepień, dokumenty szkolne (w szczególności świadectwa), informację o prowadzonej pracy z rodziną i jej rezultatach. Jeśli nie było takiej możliwości, aby pełen komplet dokumentów przekazać Placówce w momencie przyjęcia dziecka, wówczas uzupełniano je systematycznie i na bieżąco. Ponadto w trakcie kontroli ustalono, że w Placówce umieszczono sześcioro wychowanków poniżej 10 roku życia, co jest niezgodne z art. 95 ust. 1 ustawy. Dyrektor Placówki oświadczył, że przyjęcie tych dzieci było szczególnie uzasadnione, w trybie art. 95 ust. 2 ustawy, gdzie przemawiały względy zdrowotne, liczne rodzeństwo lub dziecko zostało umieszczone wraz z małoletnią matką.

(dowód: akta kontroli str. 20-21)

IV. Przestrzeganie przepisów art. 93 ust. 4 pkt 3 – 4 i art. 100 ust. 3 ustawy dotyczących działań podejmowanych przez Placówkę w celu powrotu dziecka do rodziny oraz utrzymywania przez dziecko stałego kontaktu z rodziną.

Przez okres pierwszych trzech miesięcy od momentu przyjęcia dziecka do Placówki pracownicy: pedagog, psycholog, pracownik socjalny, pielęgniarka, wychowawca dokonują diagnozy środowiska rodzinnego wychowanka pod kątem możliwości jego powrotu pod opiekę rodziny biologicznej. Rodzice w tym czasie aktywizowani są do podjęcia współpracy z instytucjami, które mogą pomóc rodzinie przezwyciężyć kryzys oraz otrzymują informacje o działaniach, które mogą podjąć, aby dzieci w przyszłości powróciły pod ich opiekę.
Ponadto, pracownik socjalny zatrudniony we Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania sporządza „Plan pracy socjalnej z rodziną dziecka umieszczonego we WCOW", która chce współpracować z Placówką.

Rodzice, którzy otrzymają zgodę sądu na przepustki dziecka mogą w wyznaczonym czasie sprawować nad nim opiekę. Dodatkowo istnieje możliwość odwiedzania podopiecznych na terenie Placówki przez osoby bliskie dzieciom.
Wcześniej jednak rodzice zobowiązani są do zapoznania się z „Regulaminem odwiedzin".
W teczkach dzieci znajdowały się zgody na przepustki oraz tzw. „Arkusze kontaktu z rodziną", w których odnotowywane były formy kontaktu i „Karty osoby odwiedzającej", gdzie wpisywano stopień pokrewieństwa i termin odwiedzin.

(dowód: akta kontroli str. 14-16, 22-39)

V. Przestrzeganie przepisów: art. 136, art. 137 i art. 138 ust. 1 ustawy dotyczących organizacji i dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka w Placówce i art. 138 ust. 2 ustawy dotyczącego obowiązku sporządzania wniosków o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i obowiązku przesyłania wniosków do właściwego sądu.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w stosunku do każdego wychowanka dokonywano okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Skład zespołu oraz terminy posiedzeń (m. in. 30 maj 2016 r. i 6 grudnia 2016 r., 3 czerwca 2016 r. i 2 grudnia 2016 r., 3 czerwca 2016 r. – 2 września 2016 r. i 2 grudnia 2016 r.) były zgodne z obowiązującymi przepisami. Na posiedzeniach dokonywano oceny sytuacji dziecka w obszarach, o których mowa w art. 136 ustawy. Ponadto zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy po dokonaniu ww. oceny sporządzano wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, które następnie przekazywano do właściwego sądu.

(dowód: akta kontroli str. 15, 40-47)

VI. Przestrzeganie przepisu § 14 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego obowiązku niezwłocznego po przyjęciu sporządzenia dla każdego dziecka diagnozy psychofizycznej.

W Placówce pełne diagnozy sporządzane były w czasie około 3 miesięcy od momentu przyjęcia dziecka. Opracowywali je pedagog i psycholog we współpracy z pracownikiem socjalnym oraz pielęgniarką. Diagnozy dzieci były uaktualniane co pół roku, a po trzeciej aktualizacji sporządzano nowy dokument. W trakcie kontroli stwierdzono, że wychowanka (N.S.), która została przyjęta do Placówki w dniu 15 marca 2016 r. nie miała opracowanej diagnozy, gdyż od 30 marca 2016 r. przebywa na długotrwałej ucieczce. Przeanalizowane diagnozy zawierały wszystkie obszary wskazane w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. *(dowód: akta kontroli str. 48-60)*

VII. Przestrzeganie przepisu § 15 i § 17 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia dotyczącego sporządzania dla każdego dziecka planu pomocy.

W Placówce zaraz po przyjęcia dziecka sporządza się „Wstępny plan pomocy dziecku", który obowiązuje do momentu sporządzenia pełnej diagnozy i planu właściwego, czyli przez okres około 3 miesięcy. Na podstawie pełnej diagnozy wychowawca przygotowuje plan pomocy dziecku. Dla trójki wychowanków plan sporządzono przy udziale asystenta rodziny, o czym stanowi § 15 ust. 1 rozporządzenia. Dwójka wychowanków miała sporządzony tylko „Wstępny plan". W przypadku jednej wychowanki spowodowane to było długotrwałą ucieczką, a druga sytuacja dotyczyła niemowlaka przebywającego w Placówce wraz z małoletnią matką. Jego plan był w trakcie przygotowywania. Plany pomocy zawierały cele i działania krótko oraz długoterminowe, określały cel pracy z dzieckiem w placówce tj. powrót do rodziny, umieszczenie w rodzinie przysposabiającej lub zastępczej albo przygotowanie do usamodzielnienia. W planach pomocy uwzględnione były oddziaływania w następujących obszarach: środowiska rodzinnego, zdrowia, psychologicznym, pedagogicznym, przygotowania do usamodzielnienia. W przyszłości w trakcie sporządzania planów należy zwrócić większą uwagę na wyszczególnienie celów krótkoterminowych oraz wskazywać daty sporządzenia dokumentu. *(dowód: akta kontroli str. 61-68)*

VIII. Przestrzeganie przepisu § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia dotyczącego prowadzenia dla każdego dziecka karty pobytu.

W kontrolowanej jednostce dla każdego dziecka prowadzona była karta pobytu zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Karta uzupełniana była nie rzadziej niż raz w miesiącu.

(dowód: akta kontroli str. 69-72)

IX. Przestrzeganie przepisu § 17 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia dotyczącego prowadzenia kart udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów dla dzieci tego wymagających oraz prowadzenia dla każdego dziecka arkusza badań i obserwacji psychologicznych oraz arkusza badań i obserwacji pedagogicznych.

Wszyscy wychowankowie objęci byli opieką psychologiczną i pedagogiczną, natomiast z terapeutą pracowała trójka dzieci. Pedagog w arkuszach badań i obserwacji pedagogicznych dokonywał wpisów kilka razy w miesiącu w odniesieniu do każdego podopiecznego osobno, w przypadku arkuszy prowadzonych przez psychologa dokonywano obszernego wpisu raz w miesiącu. Karty udziału w zajęciach specjalistycznych pedagog uzupełniał kilka razy w miesiącu w przypadku każdego wychowanka, natomiast psycholog dokonywał obszernego opisu raz w miesiącu.

Terapeuta każdorazowo, po przeprowadzonych zajęciach uzupełniał wpisy w prowadzonej przez siebie dokumentacji.

W przypadku wychowanka, który przebywa w Placówce z małoletnią matką dodatkowo prowadzono „Kartę opieki i pielęgnacji noworodka/niemowlęcia".

(dowód: akta kontroli str. 14, 73-78)

X. Przestrzeganie przepisów art. 100 ust. 4 i 5 ustawy dotyczącego zgłaszania informacji do ośrodka adopcyjnego o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

W Placówce wszystkie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, których rodzicie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej były zgłoszone do ośrodka adopcyjnego w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. Dodatkowo w jednostce prowadzony jest „Rejestr zgłoszeń do adopcji". Na dzień kontroli w Rejestrze wpisanych było sześcioro dzieci z Placówki nr 4. *(dowód: akta kontroli str. 79-80)*

XI. Przestrzeganie przepisu art. 100 ust. 4a dotyczącego konieczności składania wniosku do sądu o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka, którego pobyt w Placówce trwa ponad 18 miesięcy (począwszy od dnia 19 września 2014 r.) celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenie w rodzinie przysposabiającej.

W okresie objętym kontrolą na terenie Placówki nie przebywały dzieci, wobec których zastosowano ww. przepis. *(dowód: akta kontroli str. 14)*

XII. Przestrzeganie przepisu § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a rozporządzenia dotyczącego dostępu do nauki w szkołach poza Placówką.

Wychowankowie Placówki mieli zapewniony dostęp do nauki szkolnej. W toku kontroli ustalono, że:

- trójka wychowanków uczęszczała do Szkoły Podstawowej nr 20 przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu – w tym jedno dziecko korzystało z indywidualnego toku nauczania;
- dwójka wychowanków uczęszczała do „Przedszkola Wyspa Skarbów" przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu;
- jedna wychowanka uczyła się w ZSZ nr 14 przy Ośrodku Szkolno Wychowawczym nr 14 we Wrocławiu.

Dwójka wychowanków ze względu na wiek (1 rok i 3 lata) przebywa pod opieką wychowawców.

Ponadto jedna wychowanka nie uczęszczała do żadnej szkoły, od lutego ma rozpocząć naukę w LO dla dorosłych „Persona" we Wrocławiu oraz przyuczać się do zawodu fryzjera w OHP, a inna ze względu na długotrwałą ucieczkę nie uczęszcza do żadnej szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 18-19)

XIII. Przestrzeganie przepisu § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia dotyczącego zapewnienia kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko.

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia placówka powinna zapewnić wszystkim dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania. Jej wysokość nie powinna być niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Dokonując analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji tj. Regulaminu kieszonkowego wychowanków oraz na podstawie oświadczenia Dyrektora ustalono, że:

- kieszonkowe przyznawane było dzieciom od 5 r.ż. do 10 r.ż. w kwocie 20 zł.;
- dzieciom od 10 r.ż. przysługiwała kwota 30 zł.

W Regulaminie została zawarta informacja, że w uzasadnionych wypadkach kwota może zostać powiększona lub obniżona (maksymalnie do kwoty 10 zł.). Każdy wychowanek pisemnie potwierdza odbiór kieszonkowego na „liście kieszonkowego" za dany miesiąc.

(dowód: akta kontroli str. 16, 81-84)

XIV. Przestrzeganie przepisu art. 145 ustawy dotyczącego przygotowania dokumentacji związanej z usamodzielnieniem wychowanka.

W okresie objętym kontrolą dwójka wychowanków usamodzielniła się i opuściła Placówkę. W ich przypadku indywidualny program usamodzielnienia został sporządzony na co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności. Wyznaczając opiekuna usamodzielnienia nie zachowano ustawowego terminu, tzn. nie wyznaczono go na co najmniej rok przed osiągnięciem przez wychowanka pełnoletności. Dyrektor oświadczył, że w przypadku jednej wychowanki wynikało to z powodu jej

długotrwałego urlopowania do domu rodzinnego, w przypadku drugiej wychowanki związane to było z długotrwałą ucieczką. *(dowód: akta kontroli str. 15)*

XV. Przestrzeganie przepisów § 11 ust. 2 i 3 oraz § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczących prowadzenia i dokumentowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że w Placówce w godzinach nocnych opiekę nad dziećmi sprawowała co najmniej jedna osoba. Liczba dzieci nie przekraczała 14. Ponadto prowadzony jest zeszyt, w którym odnotowuje się obchody nocne (minimum trzy) oraz inne czynności podejmowane w czasie dyżurów nocnych. *(dowód: akta kontroli str. 15, 86-88)*

XVI. Prowadzenie „ewidencji dzieci" zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia.

We Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania przy ul. Lekcyjnej jest prowadzona księga ewidencji dzieci. Dane zawarte w księdze ewidencji zawierały obszary wskazane w rozporządzeniu: imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce urodzenia dziecka, adres ostatniego miejsca zamieszkania dziecka oraz aktualny adres zamieszkania rodziców dziecka lub jego opiekunów prawnych. *(dowód: akta kontroli str. 14)*

XVII. Przestrzeganie przepisu § 5 rozporządzenia dotyczącego przeprowadzania postępowania wyjaśniającego i konieczności powiadamiania stosownych służb w przypadkach nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w Placówce.

W Placówce obowiązuje „Procedura postępowania w przypadku ucieczki wychowanka Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania (WCOW)". O ucieczce wychowanka informowany jest sąd, policja oraz rodzice/opiekunowie prawni. W przypadku wychowanki przebywającej na długotrwałej ucieczce informowano również szpitalne oddziały ginekologiczno - położnicze i kliniki ginekologiczno - położnicze z powodu wysoce zaawansowanej ciąży podopiecznej.

W przypadku powrotu/doprowadzenia dziecka do WCOW, niezwłocznie przeprowadza się rozmowę wychowawczą w celu ustalenia powodów ucieczki i sporządza się notatkę, a pielęgniarka lub lekarz rodzinny ocenia stan zdrowia podopiecznego.

(dowód: akta kontroli str. 89-107)

XVIII. Przestrzeganie przepisu § 18 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia dotyczącego pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych oraz w miarę potrzeby przez udział w zajęciach wyrównawczych.

W Placówce na dyżurach dziennych zawsze jest dwóch wychowawców. Są oni zobowiązani do udzielania pomocy dzieciom w odrabianiu lekcji. Takiej pomocy udzielają również specjaliści (pedagog, psycholog) oraz wolontariusze. Dwójka dzieci uczęszczała

także na zajęcia korekcyjno – kompensacyjne na terenie szkoły, a pięcioro korzystało z opieki logopedy. *(dowód: akta kontroli str.16)*

XIX. Przestrzeganie przepisu art. 97 ust. 3 ustawy dotyczącego kwalifikacji zawodowych osoby pełniącej funkcję dyrektora Placówki oraz przepisu art. 98 ust. 1 i 3 ustawy dotyczącego kwalifikacji osób pracujących z dziećmi.

Dyrektor Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania, ul. Lekcyjna 29, 51-169 Wrocław Placówka nr 4 Pan Sylwester Pajęcki zatrudniony jest w pełnym wymiarze czasu pracy i posiada kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 97 ust. 3 ustawy.

Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że na dzień kontroli w Placówce zatrudnionych było sześciu wychowawców, wszyscy posiadali dyplomy ukończenia odpowiednich studiów wyższych zgodnych z art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz złożyli oświadczenia, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1- 4 ustawy.

Zatrudnieni przez Centrum psycholog, pedagog, terapeuta oraz pracownik socjalny również posiadali odpowiednie kwalifikacje, o których mowa w art. 98 ust. 1 pkt 2, 3,4 i 6 ustawy oraz złożyli stosowne oświadczenia. *(dowód: akta kontroli str.108-112)*

W jednostce kontrolowanej nie stwierdzono wystąpienia uchybień ani nieprawidłowości, w związku z tym nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 575, ze zm.)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

.....
(przewodniczący zespołu kontrolnego)

ZASTĘPCA DYREKTORA
Zdrowia i Polityki Społecznej
(kierownik komórki do spraw kontroli)

.....
(kontroler)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI